

зайнятися своєю улюбленою справою у науковому напрямку, близькому до його попередніх розробок, хоч і дещо відмінному від них.

У грудні 1989 р. вченого запрошено до Львівського зооветеринарного інституту (тепер Академія ветеринарної медицини) на посаду завідувача кафедри біологічної, органічної та неорганічної хемії.

Того ж року почався новий період у громадсько-політичній діяльності І. Головацького. З 1989 р. він — голова Комісії з біохемії відновленого Наукового товариства ім. Шевченка. 1992 р. обраний дійсним членом НТШ, а 1993 р. — заступником голови НТШ. Він також — член правління Всеукраїнської спілки краєзнавців (1993), голова Львівського відділення Всеукраїнського наукового професійного товариства ім. М. Міхновського (1995), редактор відділу „Біологія“ „Енциклопедії сучасної України“ (1995), член колегії Львівської обласної організації Українського товариства охорони пам'яток історії та культури (1995), голова товариства „Трипілля“ (1995), голова Громадського комітету сприяння національному відродженню Львівської облдержадміністрації (1996), голова Добродійного громадського фонду ім. князя Осмоисла (1996), член Всеукраїнського братства ветеранів ОУН—УПА (1997), член комітету з військових поховань Львівської міської ради (1997), член спілки офіцерів України (1997), член ради Всеукраїнського об'єднання ветеранів (2003) та ін. Одночасно І. Головацький регулярно бере участь у регіональних, всеукраїнських і міжнародних семінарах, конференціях, зустрічах і походах, присвячених важливим подіям у національному відродженні і відновленні історичної пам'яті українського народу. Зокрема, є головою громадських комітетів зі створення стрілецьких меморіалів на горі Маківці і під Лисовичами, а також із за-

снування у Львові музею „Визвольної боротьби України“.

У 2004 р. ініціював включення у програму ЮНЕСКО проведення міжнародного відзначення 150 роковин народження видатного українського біохеміка і громадсько-політичного діяча Івана Горбачевського. У зв'язку з цим він виступав з доповідями на урочистих конференціях, присвячених І. Горбачевському в Карловому університеті (Прага) та на спільному засіданні НАН України, АМН України та Українського біохемічного товариства в Києві.

І. Головацький написав чимало монографій. З-поміж них Іван Горбачевський (1854—1942): життєписно-бібліографічний нарис“ (Львів, 1995, 126 с.); „Василь Дідушок: полковник, отаман, хроніка життя і діяльності (1889—1937)“ (Львів, 1998, 127 с.); „Іван Раковський (1874—1949): життєво-бібліографічний нарис“ (Львів, 2004, 214 с.); „Іван Горбачевський: наукові праці, документи і матеріали“ (Львів, 2005, 290 с.); „Віхи української історії: події, публіцистика, імена“ (Львів, 2006, 300 с.); „Наукові праці, документи, матеріали“ (Львів, 2007, 420 с.); „Від давнини до сучасності. Матеріали періодичних публікацій, події, публіцистика, імена, спогади“ (Львів, 2008, 416 с.).

І. Головацький нагороджений Почесною грамотою Президії АН УРСР (1986), орденами „За мужність“ (1999), „Подяка Президента“ (1999), Почесною грамотою Львівської облдержадміністрації (2002), Грамотою Командувача військами Західного оперативного командування (2002), Почесними грамотами та ювілейною відзнакою Всеукраїнського братства ОУН—УПА (2002), орденом „За заслуги“ (2007) та іншими нагородами.

Бажаємо Ювілярові міцного здоров'я та подальшої плідної праці на благо українського народу.

Ростислав СТОЙКА

Олександр Кіцера — визнаний в Україні та світі лікар-оториноларинголог, д-р медичних наук, професор Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького, почесний член відновленого Українського лікарського товариства у Львові та його перший голова, дійсний член Наукового товариства ім. Шевченка (від 9 березня 1995 р.), почесний член Польського товариства оториноларингологів-хірургів, Литовського товариства медичної реабілітації, перший редактор відновленого часопису „Народне здоров'я“, член редакційних колегій журналів „Acta medica Leopoliensia“, „Central and East“, „European Journal of Otorinolaryngology“...

Народився О. Кіцера 24 лютого 1931 р. у м. Луцьку в сім'ї тодішнього старшини Української Галицької Армії, січового стрільця, українського кооператора, викладача кооперативних курсів на Волині Омеляна і працівниці Секретаріату Директорії Юлії Кіцер. Його мати походила із шляхетського роду литовсько-польських князів Вазгірдасів (Вазгірдів) герба Одровонжів. Бабуся була з княжого, але вже руського (українського) роду Святополків — Мирських. По батьківській

лінії прадід і дід походили з села Любешки на Бібреччині, де прізвище Кіцера досить поширене.

Навчався О. Кіцера, з благословення митрополита Андрея Шептицького, в школі ім. св. Йосафата при монастирі с. василіянок у Львові, згодом — у Львівській академічній гімназії № 1 і середній школі № 1.

1948 р. вступив до Львівського медичного інституту. Брав участь у студентському науковому гуртку проф. Караванова, часом асистував йому під час операцій. Вже тоді спеціалізувався в оториноларингології. Закінчивши інститут у 1954 р., отримав скерування у Любешів Волинської обл. Тут, окрім своєї спеціальності, завідував проти-малярійною станцією, шкірвенкабінетом, заступав лікарів у сільських дільничих амбулаторіях... Одночасно розпочав свою громадську діяльність: писав жарти, інтермедії, з якими виступав на сцені районного Будинку культури. Працюючи вже в Бібрці, увесь вільний час також присвячував художній самодіяльності.

Наприкінці 1960-х рр. почав писати про лікарів, які одночасно були письменниками: С. Руданського, А. Конан-Дойла, А. Мунте, Ф. Рабле, М. Амосова, Я. Корчака, А. Чехова, а пізніше про Ю. Липу, С. Парфанович... Публікувався в інститутській багатотиражці „Медичні кадри“.

Після клінічної ординатури при кафедрі оториноларингології (1958) був лікарем-оториноларингологом у шпиталі Прикордонних військ. У ті ж роки міцно пов'язав свою діяльність з турис-

тичним рухом на Львівщині завдяки ініціативі Олени Антонів. А 1962 р. очолив клуб „Карпати”. Його каяк під назвою „Еней” перепливав польські озера, каньйони, ріки від Дністра до Карельських озер аж до Білого моря. Чимало мандрував по Карпатах, Кавказом, Алтаєм... З участю О. Кіцери були організовані „сніжні поїзди”, туристичні злети присвячені різним датам, масові сходження на найвищу вершину українських Карпат. Особливо пам'ятна для Ювіляра „Говерляна” 1964 р., присвячена 150-річчю від народження Т. Шевченка. В той час Олександр Кіцера був незмінним позаштатним коментатором Львівського телебачення з питань туризму, альпінізму і загалом масових туристичних заходів.

1963 р. склав іспити до аспірантури. Проф. Роман Барияк запропонував зайнятися новими ендоскопічними методами. Разом із професором і лікарем-анестезіологом Львівського обласного клінічного онкологічного диспансера Ю. Шнітцером бере участь у першій у Львові бронхоскопії під наркозом із застосуванням бронхоскопічної оптики. 1966 р. захистив кандидатську дисертацію, а 1975 р. у Московському НДІ оториноларингології — докторську дисертацію.

З 1981 р. О. Кіцера очолює кафедру оториноларингології, того ж року йому надано звання доцента, а 1983 р. — професора. Він — автор понад 250 друкованих наукових публікацій, монографій, підручника „Пропедевтика оториноларингології” (1993), курсу лекцій із клінічних проблем оториноларингології (1996), чотирьох авторських свідоцтв, понад 20 раціоналізаторських пропозицій, трьох томів „Оториноларингології”, монографії „Ліки в оториноларингології” (1999), „Біографії кафедри та клініки”, „Лексикону оториноларинголога” (семимовного тлумачного словника та українського медичного діловодства в оториноларингології).

Поряд із такою титанічною професійною працею він — активний громадський діяч. Наприкінці 1980-х рр. почався національний рух серед медиків і першим кроком було відродження „Народної лікарни ім. Митр. А. Шептицького”, Наукового товариства ім. Шевченка, Українського лікарського товариства у Львові, „Просвіти”... Олександр Кіцера був учасником відновлення зруйнованих стрілецьких могил на Замарстинові, організатором першого вечора пам'яті Митрополита Андрея Шептицького в актовій залі Медичного інституту, учасником несанкціонованих комуністичною владою установчих зборів Руху, ініціатором голодування солідарності перед Львівською оперою та

походів шляхами лікарів УПА, конференцій, присвячених медичній службі Українського Червоного Хреста при УПА.

Вчений зініціював Перший європейський конгрес Українських лікарських товариств, був учасником установчих конференцій регіональних лікарських товариств та ВУЛТ у 1990 р.

28 квітня 1990 р. на конференції відновленого УЛТ у Львові його одноголосно обирають головою. Одночасно стає головним редактором також відновленого україномовного часопису „Народне здоров'я”.

1995 р. американський біографічний комітет визнав проф. О. Кіцера лідером прогресу і нагородив почесними грамотами СФУЛТУ (яку підписав її президент Ахіль Хрептовський), УЛТПА. З рук Владки Володимира Стернюка отримав медаль ім. Митрополита А. Шептицького „За Відродження”. 2002 р. О. Кіцера нагороджено грамотою Верховного архієпископа Львівської, Києво-Галицької Митрополії, Кардинала Любомира (Гузара) — „За відродження шпиталю „Народна лікарня ім. Митрополита Андрея Шептицького”, 2007 р. — медаллю ім. Євгена Озаркевича „За видатні заслуги у відродженні УЛТ”.

Статті та публікації О. Кіцери узагальнено у самвидавівських збірничках прози під псевдонімом Олексі Стрільченка „На перехрестях життя” та „Сміх і гріх”. У зв'язку з 100-річчям від народження Юрія Липи він написав 12 новел під назвою „Коротке цвітіння сріблястої липи”, а також цикл статей на тему „Християнські мотиви у творах Юрія Липи”. 2002 р. завдяки доброчинцям вийшла друком книжка „Проца”, у якій опубліковано новели з життя лікарів, оповідання „Контрактура” (Легенда ХХ століття) про зустріч зі старим лікарем-євреєм, який свого часу був у січових стрільцях, а згодом — в УПА. О. Кіцера також займається перекладами: з англійської — „Пастух”, різдвяне оповідання пілота — письменника Фредеріка Форсайта, з польської — В. Жуковського-прозаїка та книжку варшавського професора Г. Янчевського „Запаморочення”, норвезьких письменників (через німецький варіант)...

За більш як півстолітню лікарську та викладацьку практику Ювіляр має багато вдячних пацієнтів, яким подарував здоров'я або бодай добре слово. До нього звертаються селяни з далеких сіл і політики, безробітні і студенти, ценці і священики різних конфесій, письменники і композитори. Всім їм однакова шана та місце в його затишному кабінеті. Многая літ вам — лікарю!

Аретій КРАВЕЦЬ

Цього року відомому вченому-механіку, дійсному членові НТШ (від 28 березня 1992 р.), членові-кореспонденту НАН України, д-ру фізико-математичних наук, проф. Ярославу Йосиповичу Бураку виповнилося 80 років.

Народився Я. Бурак 15 березня 1931 р. в с. Підгородне Золочівського району на Львівщині. 1948 р. закінчив Золочівську середню школу. В 1948—

1953 рр. навчався на фізико-математичному факультеті Львівського державного університету ім. І. Франка (ЛДУ). У 1953—1955 рр. працює інженером у лабораторії фотопружності Інституту машинознавства й автоматики АН УРСР, у 1955—1958 рр. навчається в аспірантурі Львівського політехнічного інституту.

Після закінчення аспірантури працює з 1958 р. — в Інституті машинознавства й автоматики (з 1964 р. — Фізико-механічний інститут), з 1972 р. — в Інституті прикладних проблем механіки і математики (до вересня 1978 р. — Львівський філіал математичної фізики Інституту математики АН України). Тут він сформував науковий відділ теорії фізико-механічних полів, який очолював до